

Italia

«Turkiak metodo bat ezarri nahi dio Italiako jurisdikzioari, arazo guztien erantzulea terrorista bat delako gezurrezko irudia zabalduz. Gure abokatuak ez dira tranpa horretan eroriko»

da, benetan epaitu beharrekoa: Turkiaren gerra zikina izan arren, Turkiak, errealtate hori existituko ez balitz bezala, metodo bat ezarri nahi dio Italiako jurisdikzioari, arazo guztien erantzulea terrorista bat edo Apo [Ocalan] delako gezurrezko irudia zabalduz. Gure abokatuak ez dira eroriko tranpa horretan, eta espero dut Italia ere ez erortzea, benetako hiltzailea Turkiako erregimena delako, Gure ustez, positiboa zen Europa mailako auzitegi bat izatea, hori guztia argitzen laguntzeko. Baina bide hori ere itxi egin da. Hutsegitea da, konpondu beharrekoa ez baita gure egoera politikoa eta juridikoa, baizik Turkiako Errepublikaren jarrera, inola ere ez duelako errespetatu nahi nazioarteko jurisdikzioa, eta gai honetan oso lasai sentitzen delako. Are gehiago, lehengoan, Errepublikako lehendakariak, Demirel-ek, esan zuen Apo, noranahi joanda ere, harrapatu egingo dutela. Argi dago jarrera hori nazioarteko zuzenbidearen aurkakoa dela.

■ Prest zaude nazioarteko auzitegi batean deklaratzeko. Zer baldintza jarriko zenuke horretarako?

Kurdistanen gerra zikin izugarri bat jasaten ari gara; gainera, ia-ia alde bakar batekoa da. Gerra horretan krimen ikaragarriak egin dira, genozidio baten parekoak. 4.000 herrixka kurdu inguru desagertu dira mapatik, 10.000 hilketa inguru egin dira, baina inork ez daki nor diren egileak. Gainera, militarrek inolako arazorik gabe hil dezakete. Gizadiak ankerkeria horren guztiaren aurka egon behar du. Eta ildo horretan, komenigarritzat jotzen dugu alde guztientzako nazioarteko auzitegi batera jotzea. Begi onez ikusiko genuke, lehen Vietnamgo eta Bosniako gerretan egin bezala, nazioarteko auzitegi bat sortzea Kurdistango gerra aztertzeko. Baina Turkiak ez du onartu nahi, eta nazioarteko iritzi publikoak hori jakin behar du. Auzitegi hori

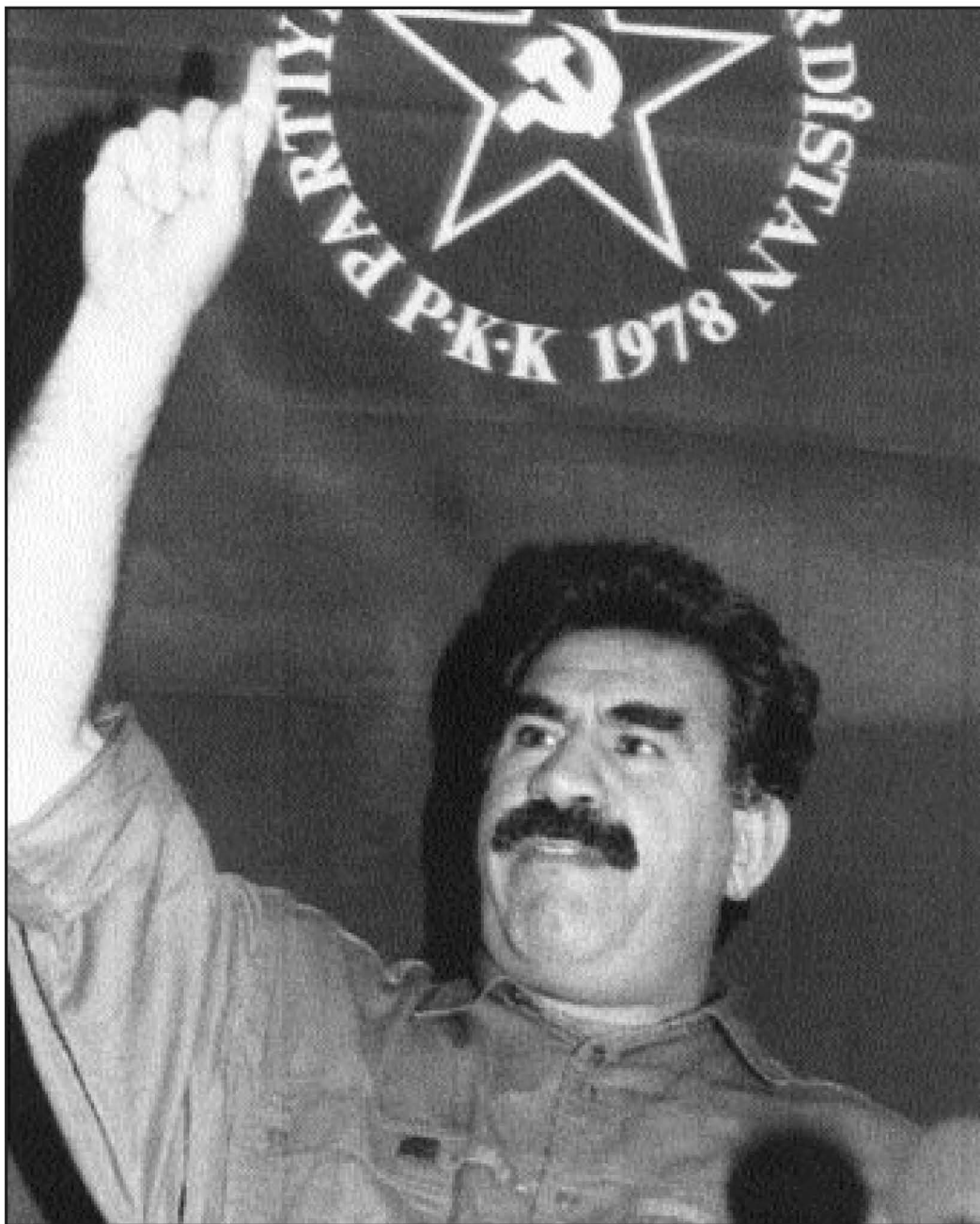
«Zuek aurkitzen duzuen irtenbideak kurduoi ere laguntzea espero dut»

■ Ipar Irlandako eta Euskal Herriko bake prozesuek eragina izan dute zuen erabakian?

Arreta handiz aztertzen ari gara Ipar Irlandan eta Euskal Herrian egindako urratsak. Ipar Irlandari dagokionez, gogoan hartzekoa da mahai baten inguruan bildu izana. Ikusi beharko da zer gertatzen den Ingalaterraren ikuspegitik, eta zer-nolako posibilitateak dauden irtenbidea Irlanda batuan lortzeko. Hango alderdi asko balia ditzakegu. Eta, era berean, gertutik jarraitzen dugu Espainiaren baitan Euskal Herriko arazoa konpontzeko prozesua, eta bakerantz egindako urratsa. Guk geuk ere antzeko prozesu bat dugu. Bai haien arazoa bai gurea sortu zirenean, elkarren eragina izan zuten. Gu Europako ekialdetik hurbil gaude, eta Irlanda zein Euskal Herria beste muturrean daude, eta uste dut antzeko irtenbideak lortu behar ditugula, European sortutako arazoak direlako. Hortaz, irtenbideak batera lortu behar dira.

■ Turkiak esaten du ez dagoela arazo kurdurik, Ataturk-ek herrien askatasunak onartu baitzituen. Nola sinetsarazi zuen borroka legitimoa dela?

Turkiak oso sustraituta du ukapenaren teoria. Horren arabera, ez dago arazo kurdurik, kurduak ez dira existitzen, Turkiako nazioaren baitan desagertu zirelako, eta gelditzen direnak tribuen hondarrak baino ez direlako. Hortaz, ezin dute aldarrikatu beren identitate politiko-demokratikoa. Horrek beste herri batzuentzat ere balio izan zuen. Eta, politika molde horri jarraituz, greziarrak, armeniarak eta asiriarrak historiatic ezabatu dituzte. Orain kurduak dira politika horren biktimak. Politika hori ez da

AZIZ TAHER / REUTERS

Antzeko konponbideak

«Gu Europako ekialdetik hurbil gaude, eta Irlanda eta Euskal Herria beste muturrean. Uste dut antzeko konponbideak lortu beharko ditugula»

soilik klase edo herri baten aurkakoa; arriskutsua eta arrazista izateaz gain, gizadi osoaren aurkako politika da.

■ Zuen herriaren existentzia ukatzen duen teoriari buelta eman diozue?

Ukapen hori gaunditzea zen gure borrokaren helburu

nagusietako bat, eta lortu egin dugu. Bai iritzi publikoak bai sektore ofizialek, komeni ez bazaie ere, neurri handi batean onartzen dute kurduen existentzia. Eta kurduak gero eta ozenago aldarrikatzen ari dira beren identitatea. Orain irtenbide

praktikoago bat lortzen asmatzea da arazoa, eta hori argitzen ahalegindu naiz erantzun hauetan. Aukeraz baliatuta, zuen egunkariak Euskal Herrian duen garrantziaz jabetuta, Euskal Herriak luzaroan egindako borroka goraipatu nahi dut, eta balio handikotzat jotzen dut Euskal Herrian bakearen alde eginiko urratsa. Espero dut irtenbide egokia aurkituko duzuela eta horrek gure borrokan ere lagunduko duela. Adeitasunez, urte berri ona izan, eta har ezazue nire besarkadarik beroena.

buruz hartzen den jarrerak oso argi utziko du nork ihes egiten dion epaiketari, eta nor dagoen prest nazioarteko zuzenbideak eskatzen duenaren arabera jokatzeko.

■ Turkiako mugak errespetatzen dituzula esan berri duzu. Independentziari uko egiten diozula esan nahi du horrek?

Ez. Gure ikuspegi ideologi-

koaren arabera, herriek badute muga beren barruan garatzeko posibilitatea, borondate librok adierazian oinarrituta garatu ere, eta ez indarkerian. Estatuak marko konstituzionala juridikoki bermatzen badu, hau da, herrien eskubide nazional-demokratikoak bermatzen baditu, herri kurdua erraz asko izan daiteke aske muga

horien barruan, are elkarrekin eraikitako estatu batean ere.

Ikuspegi hori ez luke inolara ere zapaldu behar halamoduzko estatu batek. Gainera, ikuspegi horretan, federazioa ere posible da, kolektiboaren borondate librok adierazian oinarrituta. Eta uste dut bide horretan aurrera egitea dela Turkiako

mugak bermatzeko aukera bakarra.

Turkiak ez du onartzen horrelako akordiorik, eta aintzat ere ez du hartzen kurduen identitatea. Arazoa horrexek sortzen du, eta ez independentziaren edo ez-independentziaren inguruko gure eskakizunek.

Jose Mari Pastor
DONOSTIA